

Onderwerp Stand van zaken lokaal Volksgezondheidsbeleid	
Nummer	2019/731862
Portefeuillehouder	Meijs, M.-Th.
Programma/beleidsveld	1.2 Sociale basis
Afdeling	MO
Auteur	Christiaans, M.
Telefoonnummer	023-5115509
Email	mchristiaans@haarlem.nl
Kernboodschap	In juli 2017 is de Nota lokaal volksgezondheidsbeleid vastgesteld. In deze nota zijn vijf ambities benoemd: 1. Gezondheidsverschillen in Haarlem terugdringen; 2. Bewegen stimuleren bij jongeren en bij mensen met gezondheidsproblemen; 3. Genotmiddelen gebruik door jongeren terugdringen; 4. Het aantal jongeren en ouderen met risico op emotionele problemen terugdringen; 5. De effectiviteit van de gemeentelijk inzet versterken door betere afstemming en samenwerking tussen zowel uitvoerende partijen als gemeentelijke afdelingen rondom beleid, informatie en activiteiten. Als bijlage bij deze informatienota is de stand van zaken van het lokaal gezondheidsbeleid toegevoegd. Er is de afgelopen 2,5 jaar veel inzet geweest op bovengenoemde ambities. Dit heeft geleid tot concrete resultaten zoals een flinke toename van het aantal gezonde scholen en sportkantines, toename van het aantal rookvrije plekken en een toename van het bewustzijn over het belang van een gezonde leefstijl onder ouders en kinderen (Kindermonitor 2018). De ambitie om de gezondheidsverschillen in Haarlem terug te dringen blijkt erg lastig (niet alleen in Haarlem) omdat het gaat om veelzijdige problematiek die niet kan worden opgelost door alleen te werken aan een gezonde leefstijl. We zijn daarom begonnen aan een vernieuwende aanpak waarbij veel verschillende partijen en uiteraard de inwoners nauw betrokken zijn. In 2020 zal worden gestart met het vormgeven van een Lokaal Preventieakkoord (in aansluiting op het Nationaal Preventieakkoord)
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Samenleving.

Relevante eerdere besluiten	- Nota lokaal volksgezondheidsbeleid 2017-2020 (2017-232133) in raadsvergadering 20 juli 2017
Besluit College d.d. 29 oktober 2019	1. het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

Vanaf 2017 wordt uitvoering gegeven aan de Nota lokaal volksgezondheidsbeleid 2017-2021. Veel acties worden succesvol uitgevoerd, maar met name het terugdringen van gezondheidsverschillen vraagt extra aandacht. Sinds mei 2019 is de gemeente Haarlem dan ook deelnemer aan een landelijk leer- en verandertraject om gezondheidsverschillen terug te dringen.

Er is een aantal landelijke ontwikkelingen die van belang zijn voor de verdere uitvoering van de ambities op het gebied van volksgezondheid. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft samen met vele partijen het [Nationaal Preventieakkoord](#) en een [Nationaal Sportakkoord](#) opgesteld en ondertekend. Deze akkoorden hebben ambitieuze doelstellingen die ook van lokale overheden inzet vragen. Tenslotte is 2020 het jaar waarin de laatste voorbereidingen worden getroffen voor de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2021. Eén van de belangrijkste speerpunten van de omgevingswet is een gezonde leefomgeving.

De uitdaging voor het komende jaar is om zowel de ambities vanuit het lokale gezondheidsbeleid als die uit landelijk beleid integraal op te pakken. Dit betekent dat zowel binnen de gemeente als ook partners buiten de gemeente nauw betrokken zijn, en waar kan mede eigenaar worden van deze ambities.

De bijgevoegde nota, “Stand van zaken lokaal gezondheidsbeleid, op weg naar een gezond(er) Haarlem”, informeert u over de voortgang van de gestelde ambities, de inzet voor het komende jaar en kijkt vooruit naar de periode vanaf 2021.

2. Kernboodschap

In juli 2017 is de Nota lokaal volksgezondheidsbeleid vastgesteld. In deze nota zijn vijf ambities benoemd:

1. Gezondheidsverschillen in Haarlem terugdringen;
2. Bewegen stimuleren bij jongeren en bij mensen met gezondheidsproblemen;
3. Genotmiddelen gebruik door jongeren terugdringen;
4. Het aantal jongeren en ouderen met risico op emotionele problemen terugdringen;
5. De effectiviteit van de gemeentelijk inzet versterken door betere afstemming en samenwerking tussen zowel uitvoerende partijen als gemeentelijke afdelingen rondom beleid, informatie en activiteiten.

Als bijlage bij deze informatienota is de stand van zaken van het lokaal gezondheidsbeleid toegevoegd.

Er is de afgelopen 2,5 jaar veel inzet geweest op bovengenoemde ambities dit heeft geleid tot concrete resultaten zoals een flinke toename van het aantal gezonde scholen en sportkantine, toename van het aantal rookvrije plekken en een toename van het bewustzijn over het belang van een gezonde leefstijl onder ouders en kinderen ([Kindermonitor 2018](#)).

Een ander concreet resultaat is de plaatsing van AED's in de gemeente. In totaal moesten 44 AED'S in buitenkasten worden geplaatst om een volledige dekking (24 uur beschikbaar) te hebben. De

verwachting is dat eind 2019 alle AED's geplaatst zijn waarmee de gemeente Haarlem een Hartveilige gemeente is.

De ambitie om de gezondheidsverschillen in Haarlem terug te dringen blijkt erg lastig (niet alleen in Haarlem) omdat het gaat om veelzijdige problematiek die niet kan worden opgelost door alleen te werken aan een gezonde leefstijl. We zijn daarom begonnen aan een vernieuwende aanpak waarbij veel verschillende partijen en uiteraard de inwoners nauw betrokken zijn.

In 2020 starten we met het vormgeven van een Lokaal Preventieakkoord (in aansluiting op het [Nationaal Preventieakkoord](#))

3. Consequenties

Ambities uit Nota lokaal volksgezondheidsbeleid 2017-2021 voortzetten

De ambities die zijn opgenomen in het lokale gezondheidsbeleid zijn nog steeds actueel. Deze vragen ook de komende tijd nog volop aandacht en inzet. Dit betekent bijvoorbeeld dat we blijven inzetten op een rookvrije omgeving voor kinderen en aan het vergroten van kennis bij kinderen en ouders over een gezonde leefstijl. De Gezonde School blijft een belangrijk instrument om thema's als bewegen, weerbaarheid, verslaving en beeldschermgebruik te blijven agenderen.

Omdat we nog onvoldoende resultaat zien op de ambitie om gezondheidsverschillen terug te dringen wordt hierop de komende anderhalf jaar extra ingezet (binnen de geldende financiële kaders). In samenwerking met lokale partners is er voor gekozen in Boerhaavewijk (een van de wijken waar de gezondheidsachterstanden het grootst zijn) te starten met de vormgeving van een lokale coalitie, die gezamenlijk werkt aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Daarbij is specifieke aandacht voor jongeren op gezond gewicht, aangezien jongeren in gezondheidsachterstanden een groter risico lopen op overgewicht, en daarmee op verschillende gezondheidsklachten (ook op latere leeftijd).

Inzetten op integrale samenwerking

Om effecten te kunnen behalen op de genoemde ambities is een nauwe samenwerking met interne en externe partners noodzakelijk. Er gebeurt op dit moment veel op het thema gezondheid maar tot nu toe wordt dit nog te vaak eendimensionaal gedaan waardoor de behaalde effecten beperkt zijn. De samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen en externe partners is daarom een groot aandachtspunt. De ambitie voor 2020 is helder: gezondheid is een integraal onderdeel van (beleids-) ontwikkelingen, zodat bij nieuw beleid altijd rekening wordt gehouden met de impact van keuzes op leefstijl en gezondheid. Zo wordt er intern aangehaakt bij het Sportakkoord op het thema bewegen en gezondheid, bij de omgevingswet voor een gezonde(re) leefomgeving maar ook extern bij de kinderopvang voor een Gezonde Kinderopvang.

Om deze samenwerking concreet te maken is het aan te bevelen om afspraken en acties op te nemen in een Lokaal Preventieakkoord.

Inzet binnen financiële kaders

Bovengenoemde inzet in 2019 en 2020 gebeurt binnen de huidige financiële kaders.

4. Vervolg

De komende anderhalf jaar wordt onverminderd ingezet op de verschillende ambities uit het lokale gezondheidsbeleid.

In 2020 wordt gewerkt aan een nieuwe regionale beleidsnota volksgezondheid. Naar verwachting wordt deze eind 2020 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Aansluitend bij dit regionale beleid en het Nationale Preventieakkoord wordt in 2020 gewerkt aan een Lokaal Preventieakkoord dat uiterlijk in 2021 ingaat. Het doel van een Lokaal Preventieakkoord is om gezamenlijk te werken aan (lokale) ambities op het gebied van preventieve gezondheid. In dit akkoord worden de ambities vertaald in concrete acties waarbij ook benoemd wordt welke partij wat doet.

5. Bijlage

1. Stand van zaken lokaal gezondheidsbeleid, op weg naar een gezond(er) Haarlem.